

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Svccinctam Doctrinarum Asceticarum Svmmam Comprehendens - Quam
ad majorem omnium in Ascési proficere cupientium utilitatem ac
subsídium

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1685

§. 4. De Dilectione Proximi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48214](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48214)

gaudium haurire non malit. Quartum: *Nemo lesus nisi peccatum*: quia scilicet hoc solum privatur bono, aut certè minuit conjunctionem cum illo. Quintum: *Nemo laeditur nisi à seipso*, quia nemo iniuriatur peccatum cogi potest, à quo solo, ut dictum, verum timeri debet. Sextum: *Non est pax impiis*, quia res quævis non nisi in centro suo quiescat, impietatem à DEO velut centro suo discedat, hoc ipso sperare non potest.

§. IV.

De Dilectione Proximi.

I. Est Virtus, quâ Proximus (id est, omnino) diligitur propter DEUM; ob quam Caritatem DEI revocatur, cùm idem cum ea ob formale habeat; de qua Sequentia quinque ne cognoscere debet.

II. Primum est, ut bene apprehendat regulam secundùm quam formanda & regulanda hæc proximi dilectio, quarum prior in Leviticum tur his verbis: Diliges proximum tuum, sicut teipsum. Pro qua regula rectè applicanda, sapienter Thomas: amorem sui esse duplicem. Primum ordinatum & malum, quo quis exteriorem duntaxat naturam & carnem, quam bestiis communem habet diligit. Secundò ordinatum & bonum, quo quis diligit excellentiam interioris hominis, & vitam secundùm rationis præscriptum instituit. Et secundum istum regulanda est nostra dilectio, uti pulchre S. Augustinus, dum ait: *Prius vide, si nôsti diligendum ipsum, & tunc tibi commendato proximum, quem diligas*

Nullus enim, sicut te ipsum; si autem nondum nosti diligere te, timere meo, ne decipias proximum sicut te. Unde secundum hanc regulam teste S. Prospero, tunc diligimus proximum, quando ad mores bonos: & ad vitam aeternam sequendam, sicuti nobis, saluti eorum consulimus: quando quos in eorum peccatis, & periculis cogitamus, & sicut notis, impioribus subveniri optamus, ita eis pro viribus subveniamus. Addit Ludovicus de Ponte, quando jucundam & gratam cum eo conversationem instituímus, & perfectam concordiam servamus.

Posterior regula à Christo data est his verbis: *Mandatum novum do vobis, ut diligatis invicem sicut dilexi vos.* Secundum quam proinde proximum diligimus, eos non ob eorum merita, sed sola charitate impellente diligamus; si bona gratiæ & gloriæ, ipsamque perfectionem ipsis optemus, & pro viribus procuremus: Sed non tantum bona, delicias & honores, sed ipsam etiam vitam propter spirituale illius bonum amittere parati simus: si onera ipsius portemus, & in nos suscipiamus, sicut Christus languores nostros tulit, & dolores nostros portavit in corpore suo super lignum: ut in finem usque hanc dilectionem cum Christo continueremus. Ita S. Paulus dilexit proximum, quemadmodum ipsemet testatus est. *Tristitia mihi magna est, & continuus dolor cordi meo: optabam enim anathema esse à Christo pro fratribus meis: Et quis infirmatur, & ego non infirmor? quis scandalizatur, & ego non uror?*

III. Secundum est, ut bene cognoscat summam perfectionem, hujus dilectionis, quæ quidem in perfectissima unione consistit. Pro qua intelligenda notandum est, ex Ludovico de Ponte, quinque unionis gradus posse assignari. 1. Est intellectus & judicij, ut

G

scili-

scilicet in iisdem veritatibus credendis, & præceptis, & præceptis, & præceptis,
 mittendis conveniamus, quemadmodum S. Paulus ad Corinthios
 hortatus est Corinthios dicens: *Obsecro vos, fratres mei, per nomen Domini nostri IESU Christi, ut idipsum persequamini omnes, & non sint in vobis schismata, sed sitis perfecti in eodem sensu, & in eadem sententia.* Si tamen
 gradus est voluntatum & cordium, sicut olim in ecclesia
 titudinibus credentium cor unum erat & anima una, quem gradum
 hortatus est S. Paulus ad Philippenses dicens: *Si qua consolatio in Christo, si quod solatium
 caritatis, si qua societas spiritus, si qua viscera misericordie, implete
 gaudium meum ut idem sapiatis, eundem sensum habentes, unanimes
 idipsum sentientes, non ad contentionem, nec per inanem gloriam
 facientes, sed quæ aliorum sunt, singuli considerantes, sed quæ
 aliorum sunt, singuli considerantes, sed quæ aliorum sunt, singuli considerantes,
 tuius gradus est unionis cum ipso DEO, ut unionem unam
 sit divina, & non humana, quem gradum præcipue
 Christus illis verbis: *Sicut pater in me, & ego in patre, & pater
 & ego in nobis unum sumus, id est, ut sicut ego, & tu, & tu, & tu,
 dem essentiam habemus summam unionem in voluntate, & executione,
 ita & ipsi in nobis habeant per voluntatis suæ cum nostra
 concordiæ. Quartus gradus est unionis; ratione carnis cum divinitate
 unitæ in SS. Sacramento altaris, locutus est S. Paulus dicens: *Vnus
 panis, unus caliculus, unus sumus, omnes qui de uno pane participamus.*
 Quintus tandem gradus est unionis, propter eundem statum perfectionis,
 de qua præcipue Christus locutus est, dicens: *Ego pater sum in eis,
 sicut tu in me: & qui consummati in unum, id est, ut omnes hos
 quinque gradus conjungant cum magna constantia & perpetua.***

præceptæ, ad similitudinem perfectissimæ uniti-
onem S. Trinitatis personarum inter se habent.

Et hæc perfectio præcipuè in Religiosis statibus re-
peritur, in hac enim maiori cum sollicitudine procura-
tur subjectio proprii iudicii, abnegatio propriæ volun-
tatis, familiaritas cum DEO per orationem, frequen-
tia magis quieta & pia S. Communionis, & renunciatio
rerum omnium, & inordinati ad eas affectûs, ex qui-
bus omnes dissensiones oriuntur, ex quo rectè colli-
gunt Ascetæ, amicitiam nullibi perfectiorem, quàm in
Religiosis veris reperiri, utpote de quibus potissimum
dicitur, quòd amicorum omnia sint Communia. Ut
adeo meritò dixerit Apostolus. *Super omnia autem
caritatem habete, quod est vinculum perfectionis, & pax
Christi exultet in cordibus vestris, in quo & vocati estis
in uno corpore.*

IV. Tertium est, ut bene etiam cognoscere stu-
deat uniones malas, siue amicitias particulares, quarum
tres species rectè à P. Rodriguez assignantur. Prima
est, quando æquales se majori quadam propensione
ob titulum, non in spiritu, sed in carne & sanguine
fundatum amant, quam quidem amicitiam S. Doro-
theus ut amicitiam Diaboli fugiendam docet, utpote
quæ spiritum corrumpit, & profectûs sui Zelum extin-
git. Imò juxta Basilium in Religionibus mille odio-
rum, invidiarum, suspicionum, inimicitiarumque est
seminarium, causa item divisionum, circularum, clan-
dulariorum congressuum, conspirationum, & pestis
Ordinum deterrima, utpote prævaricatrix omnium
Regularum, & bonorum omnium expultrix. Unde
sequendum prudens S. Dorothei consilium: *Si profi-
cisci cupias, unicum habe socium, unicum amicum,
DEVM,*

DEVM, & qui DEVM timeat, & cum eo loquitur
 & converferis: Et is in domo DEI inops fit, in
 autem Divinis dives & plenus. Quod si dixerimus
 se loqui, de bonis rebus, & sibi mutuo prabere bona
 filia, meminerint, non placere DEO sacrificium
 alieno igne offertur, & silentium obligare, ut certis
 poribus etiam à bonis abstineamus, ne, ut S. Augustinus
 advertit, prolabamur in mala, transeuntes à virtutibus
 nis, sed tempore prohibito, dictis, ad otiosa, & in
 & ex his etiam ad noxia. Secunda species est, quando
 aliquis ex desiderio ascendendi ad splendida & in
 in Religione officia, ijs se plus æquo adjungit, & in
 affigit, qui muniis illis & honoribus consequendis
 procurandis magis videntur idonei, quæ species
 tò lues pestilentissima censetur; nam domus, quæ
 teriùs pontibus & sustentaculis nititur, ruinæ præ
 est: & arbor palo alligata, satis ostendit, firmas
 in terris se necdum egisse. Certè Parasitorum, &
 latorum propria sunt talia officia, non Religio
 & argumentum minimè fallax præbent, sub religio
 Pallio superbum, sæcularem, & vanum animum
 Unde prudenter iterum S. Dorotheus monet
 rioribus, Præfectis, & Ducibus tuis subditus esto, & im
 miam illorum consuetudinem de vita; est enim
 quidam, qui desides & vecordes in perditionem & in
 rum adducit. Tertia species est, quando certarum
 sonæ uniunt sese, coeuntque ad inducendas in
 munitatem inauditas novitates, ordinationesque
 enter à majoribus institutas, convellendas, quam
 citiam proinde, ut S. Bernardus in simili loquitur, in
 munitas expressius plangit, sentit differentius & vigi
 tius cavendum existimat, utpote intestinum & domum
 cum malum.

V. Quartum est, ut bene cognoscere studeat
 potiora officia caritatis; quæ quidem aptè per similitu-
 dinem corporis & membrorum explicantur, juxta illud
 Apostoli. *Vos estis corpus Christi, & membra de mem-*
bro. unde sicut tunc Corpus bene constitutum cen-
 setur, si caput erga membra, & hæc erga caput, aliæque
 commembra officium suum præstant, ita tunc quoque
 caritas censetur perfecta in communitate, si superior
 respectu inferiorum, & hi erga superiorem & æquales,
 membrorum & capitis officia imitantur. 1. Itaque
 sicut caput suavem imperandi modum habet præeun-
 do plerumque, aut comitando ad labores; & sicut ne-
 cessarium alimentum spirituum & sanguinis liberaliter
 reliquis membris dividit; dolentibus verò & afflictis
 valde compatitur, & efficaciter, quantum est ex se,
 morbos depellere nititur; ita simili modo Superior er-
 ga subditos se gerat. 2. Sicuti membra inferiora ca-
 piti aliquid imperanti celerrimè obediunt: mirè amant,
 & defendunt, & se pro illo ictibus exponunt: singula-
 riter denique reverentur; ubi maculatum est, abluunt:
 si erubescit, tegunt; si insigne aliquod facinus ab ijs est
 factum, illi honorem relinquunt, & coronati sinunt;
 ita similia quoque officia Subditi erga Superiores exer-
 ceant. 3. Sicut membra æqualia summam conjun-
 ctionem retinent, omnemque etiam minimam divisio-
 nem fugiunt: se mutuò supportant, ita ut nunc pes,
 nunc tergum aut latus, nunc alia pars totum pondus
 sustineat, & summè se defendat, ita ut si flamma pedem
 aut manum unam corripit, mox alterum depellere ni-
 tatur, si occulta pars revelatur, mox alterum membrum
 tegat; ita hæc ipsa ejusdem communitatis Religiosi er-
 ga se observare studeant, sibi que illud Apostoli dictum

G 3

appli-

applicent: ante omnia mutuam in vobismetipsis recipi-
tem continuam habentes.

VI. Quintum est, ut bene cognoscat, aliam
etiam doceat circumstantias ad primum actum
actionis, scilicet correctionem Fraternali requiritur
quæ sunt quinque potissimum, quarum prima pertinet
ad ipsum morbum, ut scilicet non suscipiatur correctio
morbi ad se non pertinentis, aut incogniti, aut per
integro emendati. 2. Ad Tempus pertinet, ut
correctio non suscipiatur correctio, cum vel corrigens
iratum se advertit, aut certè peccantem iratum
videt; ut non assiduè aut statim semper corrigens
paulatim emendare studeat, nisi fortè periculum
mora sit. 3. Ad locum pertinet, ut scilicet, quæ
corruptio omnibus peccantur, coram omnibus corrigantur
ut omnes timeant: quæ autem secretò patrata sunt
secretò corripiantur. 4. Ad modum pertinet, ut
correctio principiis obstitatur: ut ad radicem excindenda
tendatur: ut non acetum semper severæ increpationis
adhibeatur, sed oleum etiam mansuetudinis & lenitatis
miscetur, sicque regat vigor disciplinæ mansuetu-
dinem, & mansuetudo ornet vigorem, & sic
vigor commendetur ex altero, ut nec vigor sit
induratus, nec mansuetudo dissolvatur. 5. Ad finem
pertinet, ut scilicet cum intentione solius gloriæ Dei
& salutis proximi ea correctio suscipiatur; &
correctio quicunque à Divina manu cum magna
tranquillitate suscipiatur. Huc etiam pertinet, ut bene
apprehendantur causæ obligantes tum ad correctionem
faciendam, quales sunt, v. g. honor DEI, bonum
spirituale Fratris peccantis, & bonum Cōmunitatis quæ
ex tali correctione dependet, imò & bonum ipsius cor-
ripientis.

etipis cipientis, quod ex correctione legitimè suscepta merito sperare potest; tum ad eandem æquo animo ferencat, aliam, quales sunt præter paulò antè allatas, incrementum insigne humilitatis, patientiæ, & caritatis.

§. V.

De Zelo animarum.

I. Est juxta S. Bernardum l. 58. in Cant. intima quædam Stimulatio Caritatis, piè nos sollicitantis, æmulari fraternam salutem, æmulari decorem Domûs Domini, incrementa lucrorum ejus, incrementa frugum Justitiæ ejus, laudem & gloriam nominis ejus. De quo Sequentia Ascetæ bene ponderanda sunt.

II. Primum est, ut bene cognoscat conditiones Zeli, quarum prima est, ut *universalis* sit: id est, talis, ut S. Bernardus explicat, qui vulgus non spernat, sed doceat: divites non palpet, sed terreat: pauperes non gravet, sed foveat. Secunda, ut sit *ordinatus*: ut primam curam nostræ, deinde alienæ salutis habeamus, ad exemplum DEI, de quo ait S. Joannes: & nos de plenitudine ejus omnes accipimus. Disce ergo & tu non nisi de pleno effundere, nec DEO largior esse velis, inquit rectè S. Bernardus. Huc etiam pertinet, ut inter plures proximos, qui magis pietatis, vel justitiæ, vel necessitatis majoris titulo sunt conjuncti, præferamus; quem effectum & affectum experta Sponsa dixit: Introduxit me Rex in cellam vinariam, & ordinavit in me caritatem. Tertia est, ut *discretus* sit: DEUS enim, ut S. Bernardus ait, vult se (& alios) amari non tantùm dulciter, sed etiam sapienter. Unde Apostolus ait: sit rationale obsequium vestrum. Nec ha-